

Μάθημα 3

Τίνος πρόβλημα είναι αυτό;

Πώς μοιράζονται οι κοινωνικές ευθύνες;

Μαθησιακός στόχος	Εξετάζεται η κοινή φύση των κοινωνικών προβλημάτων.
Εργασίες μαθητών	Οι μαθητές συζητούν για την υπευθυνότητα σε ορισμένα κοινωνικά ζητήματα. Ολοκληρώνουν ένα πλαίσιο σκέψης. Δίνουν γραπτώς απαντήσεις στα θέματα που προκύπτουν.
Υλικά	Αντίγραφα του “γράμματος”. Πίνακας. Χαρτί για ατομικές εργασίες.
Μέθοδοι	Δομημένη κριτική ανάλυση. Ανάλυση και συζήτηση σε μικρές ομάδες. Συναίνεση και διαπραγμάτευση. Προσωπική εργασία.

Εννοιολογική μάθηση

Κοινωνικό πρόβλημα: Ένα πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν όλα ή πολλά από τα μέλη μιας κοινότητας και την ευθύνη του φέρουν μέρη της κοινότητας ή όλη η κοινότητα. Η ευθύνη για ένα κοινωνικό πρόβλημα δεν βαρύνει εξίσου όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

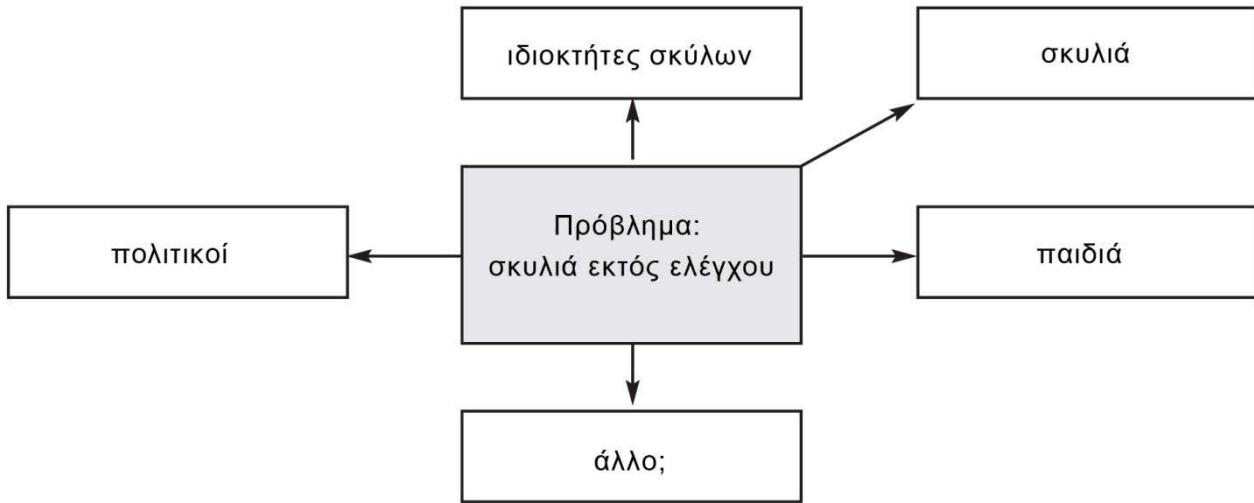
Βαθμός ευθύνης: Ο βαθμός στον οποίο κάποιος μπορεί να είναι υπεύθυνος για ένα κοινωνικό πρόβλημα.

Το μάθημα

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει μια φανταστική επιστολή προς την τοπική εφημερίδα. Η επιστολή περιέχει καταγγελίες για δύο κοινωνικά προβλήματα που ανησυχούν τους κατοίκους της πόλης.

Ο/η εκπαιδευτικός ζητά από την τάξη να: α) εντοπίσει τα ζητήματα και β) κάνει έναν κατάλογο (και για τις δυο υποθέσεις) των ατόμων που μπορεί να έχουν ευθύνη. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να διευκολύνει αυτή την διαδικασία σχεδιάζοντας στον πίνακα ένα πλαίσιο σκέψης όπως το παρακάτω.

Ποιος εμπλέκεται, με οποιοδήποτε τρόπο, σε αυτό το πρόβλημα;

Ομαδική εργασία

Βήμα 1

Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων ατόμων. Σε κάθε μέλος της ομάδας δίνονται πόντοι αντίστοιχοι με τον αριθμό των μερών που εμπλέκονται.

Βήμα 2

Κάθε μέλος της ομάδας αρχικά κατανέμει τους πόντους στα εμπλεκόμενα μέρη σύμφωνα με το μέρος της ευθύνης που τους αναλογεί. Για παράδειγμα, τα παιδιά και οι σκύλοι μπορεί να μην πάρουν πόντους, αλλά οι ιδιοκτήτες σκύλων και οι πολιτικοί μπορεί να μοιραστούν τους πόντους ή κάποιοι να πάρουν περισσότερους πόντους.

Βήμα 3

Όταν κάθε μέλος έχει αποφασίσει, εκ περιτροπής μοιράζονται τις ιδέες τους στην ομάδα, αιτιολογώντας τις. Σε αυτό το σημείο οι αποφάσεις τους μπορούν να αλλάξουν. Στο τέλος, οι ομάδες αθροίζουν τους πόντους κάθε μέρους. Αυτό αντιπροσωπεύει την άποψη της κάθε ομάδας για το πώς πρέπει να μοιραστεί η ευθύνη.

Ο/η εκπαιδευτικός κάνει συζήτηση για τα αποτελέσματα των διαφόρων ομάδων. Επίσης διερευνά τις διαφορετικές απόψεις, ρωτώντας τους μαθητές για τους λόγους των αποφάσεών τους.

Αν υπάρχει χρόνος, η άσκηση μπορεί να επαναληφθεί με το πρόβλημα των σκουπιδιών. Ή μπορεί να αντικατασταθεί από ένα πρόβλημα σχετικό με την περιοχή του σχολείου ή πιο κοντά στα ενδιαφέροντα της ομάδας.

Σημείωση

Τα προβλήματα σε αυτά τα παραδείγματα είναι κατάλληλα για μαθητές χωρίς μεγάλη εμπειρία στη συζήτηση πολιτικών προβλημάτων. Είναι συγκεκριμένα και κατανοητά (αν και είναι δύσκολο να λυθούν). Σε τάξεις με μεγαλύτερα παιδιά ή με περισσότερες δεξιότητες μπορούν να συζητηθούν πιο λεπτά θέματα, όπως η ανεργία ή ο ρατσισμός, εφαρμόζοντας το ίδιο πλαίσιο σκέψης.

Βήμα 4: Συζήτηση που προκύπτει από την άσκηση

Στην τελική συζήτηση σε ολομέλεια, ο/η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να εξετάσουν αν γενικά οι άνθρωποι αναλαμβάνουν τις ευθύνες των πράξεών τους. Αν όχι, να σκεφτούν πώς θα πεισθούν να το κάνουν. Μπορεί η εκπαίδευση να βοηθήσει με κάποιον τρόπο; Ή είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν νέοι νόμοι ή να υπάρχουν αυστηρότερες ποινές; Αν η τοπική ή εθνική κυβέρνηση αποδεχόταν την ευθύνη για ορισμένα προβλήματα, ποιο νομίζουν οι μαθητές ότι θα ήταν το πιθανό κόστος; Επίσης, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από την τάξη να σκεφτεί τον ρόλο των νέων στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων αυτού του είδους. Πρέπει να απαλλάσσονται της ευθύνης λόγω ηλικίας; Πρέπει να αφήνουν τα προβλήματα της κοινότητας στους μεγάλους; Αυτά τα θέματα μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια ατομική γραπτή εργασία.

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι είναι αναγκαίο οι πολιτικοί σε τοπικό και εθνικό επίπεδο να γνωρίζουν τα προβλήματα από τη στιγμή που εμφανίζονται. Η πολιτική εξυπηρετεί συχνά στην αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων, ως κοινότητα. Αυτό δε σημαίνει ότι οι κυβερνήσεις μπορούν να λύσουν κάθε πρόβλημα, και πολλά προβλήματα δεν θα προέκυπταν αν οι άνθρωποι αναλάμβαναν την ευθύνη για τις συνέπειες των πράξεών τους από την πρώτη στιγμή.